

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

581

Vragen van de leden **Bruins** (ChristenUnie), **Geurts** (CDA) en **Dijkgraaf** (SGP) aan de Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over *het bericht van het Centraal Bureau voor de Statistiek over het Living Planet Report* (ingezonden 3 november 2017).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 5 december 2017).

Vraag 1

Kent u het bericht «30 Procent minder dieren in Noordzee» van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) over het Living Planet Report?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat het CBS voor het Living Planet Report data van Wageningen Marine Research heeft gebruikt?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Bent u ervan op de hoogte dat het CBS in haar bericht concludeert: «De boomkorvisserij, een visserijmethode waarbij sleepnetten met wekkerkettingen over de zeebodem worden getrokken, is één van de belangrijkste oorzaken voor de afname van bodemdieren in de Noordzee»?

Antwoord 3

Ja.

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/44/30-procent-minder-dieren-in-noordzee>

Vraag 4

Bent u ervan op de hoogte dat Wageningen Marine Research op haar website heeft gemeld dat op basis van de data deze conclusie niet getrokken kan worden? Klopt het dat de data voor andere doeleinden zijn verzameld? Klopt het dat CBS conclusies trekt terwijl ze zelf geen onderzoek heeft gedaan?

Antwoord 4

Ja, ik ben op de hoogte van de reactie van Wageningen Marine Research op het oorspronkelijke bericht. Het CBS heeft de Living Planet Indexes (LPI's) berekend en met toelichting gepubliceerd op basis van de data die zijn verkregen uit verschillende bronnen. Het gaat met name om de gegevens uit twee grote, langjarige programma's, te weten:

- de Monitoring Waterstaatkundige Toestand des Lands (het MWTL) van bodemdieren en zeevogels/bruinvis van Rijkswaterstaat; en
- de Wettelijke Onderzoekstaken (WOT) voor de bestandsbepalingen van vis en bodemdieren voor de visserij van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

In het algemeen gebruikt het CBS voor zijn statistieken zoveel mogelijk reeds verzamelde gegevens (vooral registraties van de overheid); dat bespaart kosten en voorkomt onnodige lastendruk. Dat is ook hier het geval geweest.

Vraag 5, 6

In hoeverre staat het CBS achter deze gepubliceerde conclusie?

Deelt u de mening dat de conclusie ten onrechte de indruk wekt betrouwbaar te zijn door het feit dat het CBS haar naam hieraan verbindt?

Antwoord 5, 6

Het CBS is tot de conclusie gekomen dat het oorspronkelijke bericht van 30 oktober jl. op enkele punten aanpassing behoefde en heeft op 3 november jl. een aangepaste versie gepubliceerd.² Ik betreur dat aanpassing nodig was, maar vind het goed dat het CBS deze publicatie heeft gerectificeerd. De in vraag 3 geciteerde tekst is als volgt aangepast: «Onderzoek van de Universiteit Wageningen concludeert dat de boomkorvisserij, dit is een visserijmethode waarbij sleepnetten met wekkerkettingen over de zeebodem worden getrokken, leidt tot sterke verschuivingen in de samenstelling van de bodemgemeenschap.»

Vraag 7, 8, 9, 10

Hoe vaak per jaar verricht het CBS dienstverlening voor belangenorganisaties?

Ontvangt het CBS inkomsten voor deze dienstverlening?

Welke afspraken maakt het CBS met belangenorganisaties over publicatie, vermelding van het CBS en de formulering van conclusies?

Deelt u de mening dat dergelijke samenwerking en de bijbehorende afspraken passend en adequaat zijn en bent u van mening dat additionele afspraken nodig zijn?

Antwoord 7, 8, 9, 10

In aanvulling op het reguliere programma, dat wordt bekostigd uit de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, voert het CBS ook betaalde opdrachten uit, vooral voor overheidsorganisaties. In deze categorie valt ook het onderzoek naar de LPI's. Daarnaast voert het CBS ook incidenteel betaalde opdrachten voor derden uit. In 2017 heeft het CBS ruim 600 betaalde opdrachten uitgevoerd, daarvan waren er ca. 20 in opdracht van belangengroeperingen (vooral brancheverenigingen). Voor deze betaalde opdrachten brengt het CBS de integrale kostprijs in rekening.

Het algemene publicatiebeleid van het CBS³ is ook voor betaalde opdrachten van toepassing. Daarin is onder meer voorzien dat in alle gevallen het CBS zelf bepaalt wat, wanneer en hoe wordt gepubliceerd, zoals ook in de Wet op het CBS is opgenomen. Onderzoeksresultaten worden gratis beschikbaar

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/44/biodiversiteit-noordzee-achteruit>

³ Zie het publicatiebeleid van het CBS: <https://www.cbs.nl/nl-nl/over-ons/organisatie/publicatiebeleid> en https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2017/20/publicatiebeleid%20cbs%20-%20def%20-%202017%200515.pdf?la=nl-nl

gesteld via de website van het CBS. Wanneer een opdrachtgever de door het CBS samengestelde onderzoeksresultaten gebruikt in een eigen publicatie dient het CBS als bron te worden vermeld. Daarnaast hanteert het CBS onder meer de volgende algemene voorwaarden bij betaalde opdrachten:⁴ het CBS voert het onderzoek zorgvuldig, vakbekwaam en onafhankelijk uit en bepaalt de methode die gebruikt wordt voor het onderzoek en de uitkomsten. Ik acht deze voorwaarden passend en adequaat. Het is van belang dat het CBS zorgvuldig en onafhankelijk kan voorzien in de maatschappelijke behoefte aan statistische informatie, zodat een geïnformeerde maatschappelijke discussie kan plaatsvinden.

Vraag 11

Deelt u de mening dat de boomkorvisserij ten onrechte imagoschade heeft opgelopen door het feit dat het CBS haar goede naam en faam hecht aan de onjuiste conclusie?

Antwoord 11

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op de vragen 5 en 6.

Vraag 12

Bent u bereid het CBS te vragen een rectificatie te publiceren en excuses aan te bieden aan de vissers en de visserijorganisaties?

Antwoord 12

Hiervoor verwijs ik u naar het antwoord op de vragen 5 en 6.

⁴ De algemene voorwaarden komen binnenkort beschikbaar op de website van het CBS